

ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET

Цијене произвођача индустријских производа на страном тржишту у марту 2024. године, у односу на фебруар 2024. године, у просјеку су више за 1,6%, у односу на март 2023. године у просјеку ниже за 3,0% и у односу на децембар 2023. године у просјеку су више за 1,4%.

Посматрано по намјени потрошње, у марту 2024. године, у односу на фебруар 2024. године, цијене енергије у просјеку су више за 10,3%, цијене трајних производа за широку потрошњу више су за 1,9%, цијене нетрајних производа за широку потрошњу више су за 1,6%, цијене капиталних производа више су за 1,4% и цијене интермедијарних производа као у просјеку су ниже за 0,5%.

Посматрано по подручјима индустријске производње (PRODCOM), у марту 2024. године, у односу на фебруар 2024. године, цијене подручја (D) Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација у просјеку су више за 11,1%, цијене подручја (E) Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине више су за 0,4%, цијене подручја (C) Прерађивачка индустрија више су за 0,2% и цијене подручја (B) Вађење руда и камена у просјеку су ниже за 0,3%.

По областима индустријске производње, у марту 2024. године, у односу на фебруар 2024. године остварен је раст цијена у областима: Производња рачунара, електронских и оптичких производа 17,6%; Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација 11,1%; Производња коже и производа од коже 7,1%; Производња пића 4,9%; Штампанје и умножавање снимљених записа 2,6%; Производња намјештаја 1,9%; Производња производа од гуме и пластичних маса 1,3%; Производња хемикалија и хемијских производа 1,1%; Производња прехранбених производа 0,6%; Остала прерађивачка индустрија 0,5%; Прикупљање отпада, дјелатности обраде и одлагања отпада; рециклажа материјала 0,4%; Производња осталих производа од неметалних минерала, Производња електричне опреме 0,3%; Производња текстила, Производња базних метала 0,2%; Производња папира и производа од папира 0,1%.

Пад цијена у марту 2024. године, у односу на фебруар 2024. године забиљежен је у областима: Вађење руда метала 3,7%; Производња одјеће 2,7%; Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала 1,4%; Производња готових металних производа, осим машина и опреме 0,4%; Производња кокса и рафинисаних нафтних производа као и Производња машина и опреме Д.Н. 0,2%.

У преостале четири области индустријске производње цијене су у марту 2024. године, у односу на фебруар 2024. године у просјеку остале на истом нивоу.

Producer prices of industrial products on non-domestic market in March 2024, compared to February 2024, was on average 1.6% higher. Compared to March 2023 they were on average 3.0% lower and compared to December 2023 they were on average 1.4% higher.

By purpose of consumption in March 2024, compared to February 2024, prices of energy were on average 10.3% higher, prices of consumer durables were 1.9% higher, prices of consumer non-durables were 1.6% higher and prices of capital were 1.4% higher, while prices of intermediate goods were on average 0.5% lower.

By section of industrial production (PRODCOM), in March 2024, compared to February 2024, prices of the section (D) Electricity, gas, steam and air-conditioning supply were on average 11.1% higher, prices of the section (E) Water supply, sewerage, waste management and remediation activities were 0.4% higher and prices of the section (C) Manufacturing were 0.2% higher, while prices of the section (B) Mining and quarrying were on average 0.3% lower.

By division of industrial production in March 2024, compared to February 2024, prices increased in the following divisions: Manufacture of computer, electronic and optical products 17.6%; Electricity, gas, steam and air conditioning supply 11.1%; Manufacture of leather and related products 7.1%; Manufacture of beverages 4.9%; Printing and reproduction of recorded media 2.6%; Manufacture of furniture 1.9%; Manufacture of rubber and plastic products 1.3%; Manufacture of chemicals and chemical products 1.1%; Manufacture of food products 0.6%; Other manufacturing 0.5%; Waste collection, treatment and disposal activities, material recovery 0.4%; Manufacture of other non-metallic mineral products, Manufacture of electrical equipment 0.3%; Manufacture of textiles Manufacture of basic metals 0.2%; Manufacture of paper and paper products 0.1%.

A decrease in prices in March 2024, compared to February 2024, was recorded in the following divisions: Mining of metal ores 3.7%; Manufacture of wearing apparel 2.7%; Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials 1.4% Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment 0.4%; Manufacture of coke and refined petroleum products and Manufacture of machinery and equipment n.e.c. 0.2%.

In the remaining four divisions of industrial production, prices in March 2024, compared to February 2024, remained on average at the same level.

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ, МАРТ 2024.
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET, MARCH 2024

Назив (по PRODCOM-у)	III 2024 II 2024	III 2024 III 2023	III 2024 XII 2023	I-III 2024 I-III 2023	III 2024 Ø 2023	III 2024 Ø 2021	Name (by PRODCOM)
УКУПНО	101,6	97,0	101,4	95,8	99,4	126,0	TOTAL
По намјени потрошње							By purpose of consumption
Енергија	110,3	103,0	117,4	92,1	107,5	149,5	Energy
Интермедијарни производи	99,5	93,6	99,4	93,8	96,8	125,2	Intermediate goods
Капитални производи	101,4	102,2	102,1	101,0	102,8	126,0	Capital goods
Трајни производи за широку потрошњу	101,9	103,5	102,6	102,0	103,0	120,7	Consumer durables
Нетрајни производи за широку потрошњу	101,6	103,0	101,4	101,6	102,0	120,2	Consumer non-durables
По подручјима и областима							By section and division
B Вађење руда и камена	99,7	99,4	99,6	100,0	101,0	150,2	B Mining and quarrying
05 Вађење угља и лигнита (мрког угља)	100,0	92,0	100,0	92,0	97,0	193,0	05 Mining of coal and lignite (black coal)
07 Вађење руда метала	96,3	80,7	95,7	87,3	92,7	93,8	07 Mining of metal ores
08 Вађење осталих руда и камена	100,0	114,6	100,2	114,6	107,8	128,9	08 Other mining and quarrying
C Прерађивачка индустрија	100,2	95,8	100,1	95,5	98,1	124,5	C Manufacturing
10 Производња прехранбених производа	100,6	103,5	101,2	102,3	102,2	116,1	10 Manufacture of food products
11 Производња пића	104,9	99,6	104,9	98,1	102,0	113,3	11 Manufacture of beverages
13 Производња текстила	100,2	100,5	100,2	100,3	100,3	109,7	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће	97,3	94,4	97,7	96,6	95,2	119,4	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и производа од коже	107,1	94,4	104,6	90,7	102,7	125,3	15 Manufacture of leather and related products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	98,6	98,2	98,0	98,3	97,7	122,3	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Производња папира и производа од папира	100,1	95,0	99,5	95,6	97,4	120,7	17 Manufacture of paper and paper products
18 Штампанје и умножавање снимљених записа	102,6	-	-	-	-	102,6	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	99,8	90,1	103,7	85,0	93,8	122,7	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемијских производа	101,1	80,4	101,4	78,5	90,5	153,2	20 Manufacture of chemicals and chemical products
22 Производња производа од гуме и пластичних маса	101,3	102,7	101,2	102,1	102,4	110,6	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Производња осталих производа од неметалних минерала	100,3	98,8	100,3	98,1	99,0	119,7	23 Manufacture of other non-metallic mineral products
24 Производња базних метала	100,2	86,1	98,6	86,3	92,9	125,9	24 Manufacture of basic metals
25 Производња готових металних производ, осим машина и опреме	99,6	100,4	100,3	102,1	101,1	130,4	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26 Производња рачунара, електронских и оптичких производа	117,6	100,3	100,3	90,3	100,3	124,1	26 Manufacture of computer, electronic and optical products
27 Производња електричне опреме	100,3	99,6	99,5	99,3	99,4	129,9	27 Manufacture of electrical equipment
28 Производња машина и опреме, д.н.	99,8	95,3	91,6	95,3	92,9	112,6	28 Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29 Производња моторних возила, приколица и полуприколица	100,0	92,2	100,0	90,5	95,9	96,8	29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30 Производња осталих саобраћајних средстава	100,0	-	-	-	-	103,0	30 Manufacture of other transport equipment
31 Производња намјештаја	101,9	103,5	102,6	102,0	103,1	120,8	31 Manufacture of furniture
32 Остала прерађивачка индустрија	100,5	95,6	95,5	95,3	94,4	148,1	32 Other manufacturing
D Производња и снабдјевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	111,1	-	-	-	-	111,1	D Electricity, gas, steam and air conditioning supply
35 Производња и снабдјевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	111,1	-	-	-	-	111,1	35 Electricity, gas, steam and air conditioning supply
E Снабдјевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	100,4	92,4	103,7	92,7	101,0	101,2	E Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
38 Прикупљање отпада, дјелатности обраде и одлагања отпада; рециклажа материјала	100,4	92,4	103,7	92,7	101	101,2	38 Waste collection, treatment and disposal activities, material recovery

МЕТОДОЛШКА ОБЈАШЊЕЊА

Дефиниције

Индекс цијена произвођача индустријских производа је краткорочни статистички индикатор који показује динамику кретања цијена индустријских производа.

Продајна цијена произвођача индустријских производа на страном тржишту је цијена робе испоручена на домаћој граници која укључује трошкове транспорта, трошкове осигурања као и све остале трошкове настале до границе (FOB цијена) по којој произвођач директно продаје своје производе редовним купцима на страном тржишту.

У ову цијену улази регрес, ако га продавац остварује, а одбија се трговачки рабат и попуст који продавац одобрава купцу, ПДВ и акцизе.

Обухват и класификација

Цијене произвођача индустријских производа се прикупљају на основу репрезентативне листе производа коју у 2024. години чини 171 производ. Сваког мјесеца прикупе се 653 цијене.

Обухваћени су најважнији производи по индустријским областима.

Упитник о произвођачким цијенама мјесечно доставља 225 изабраних предузећа. То су највећи произвођачи тј. они који имају највећу реализацију по индустријским областима на страном тржишту.

За обрачун индекса цијена произвођача индустријских производа на страном тржишту користи се Номенклатура индустријских производа НИП БиХ/PRODCOM 2021, која је у својој основи НИП БиХ 2010, ажуриран у складу са насталим пројенама у ЕУ PRODCOM листи.

Пондери

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса произвођачких цијена представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на страном тржишту.

Основни извор података за израду пондера је Годишњи извјештај индустрије ИНД-21 из 2021. године.

Структура пондера се мијења сваких пет година, док се сваке године пондери коригују за раст цијена настао у претходној години.

Обрачун индекса

При обрачуну индекса произвођачких цијена потребно је израчунати елементарне индексе на нивоу производа (ЕПИ) који представљају однос цијене у текућем периоду и базне цијене (децембар претходне године). При томе се као мјера средње вриједности користи проста геометријска средина.

Из елементарних индекса на нивоу производа се рачунају агрегатни индекси тј. индекс разреда, области, подручја и укупан индекс, коришћењем Ласперове формуле за пондерисану аритметичку средину.

Референтна година за израчунавање индекса је 2021.

ЗНАКОВИ / SYMBOLS

- нема појаве / no occurrence

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Definitions

Producer Price Index of industrial products is a short-term statistical indicator which shows the dynamics of industrial products price changes.

Producer selling price of industrial products on non-domestic market is the price of goods delivered on the domestic border, which covers transport costs, assurance costs and all other costs that arise up to the border (free on board-FOB price), and at which a producer directly sells its products to regular customers, on non-domestic market.

This price includes reimbursement in case the producer realises it, as well as commercial rebate and discount the seller gives to the buyer, as well as VAT and excise.

Coverage and classification

Producer Prices of industrial products are collected according to the representative list of products which in 2024 consists of 171 products. Each month 653 prices are collected.

The most important products by industrial section are covered.

The questionnaire on producer prices is submitted monthly by 225 selected enterprises. These are the largest producers, that is, those that have the largest realisation by industrial division on the non-domestic market.

Nomenclature of Industrial Products in BH PRODCOM 2021 is used for calculating Producer Price Index of industrial products on the non-domestic market. This Nomenclature is based on Nomenclature of Industrial Products in BH 2010, updated in accordance with changes in EU PRODCOM list.

Weights

Weights used for calculation of the Producer Price Index represent relative participation of chosen products in the total value of sale of industrial products on non-domestic market.

Main source of data for weights calculation is the Annual Industry Report IND-21 from 2021.

The structure of weights is changed every five years, while each year weights are corrected for the growth of prices occurring during the previous year.

Aggregation

When calculating the Producer Price Index it is necessary to calculate elementary indices on the level of products (EPI), which represent ratio between the current price and the base price (December of the previous year). Here, simple geometric mean is used as a measure of the average value.

From elementary indices on the level of products we calculate aggregate indices, that is, indices of class, division, section, as well as the total index, using Laspeyres's formula for weighted arithmetic mean.

Reference year for calculating the index is 2021.

Припрема саопштења: Јасминка Милић
e-mail: jasminka.milic@rzs.rs.ba

Издаје Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Владике Платона бб – Тел. +387 51 332 700 – Директор Дарко Мулуновић, главни уредник – Излази мјесечно – Саопштење је објављено на Интернету на адреси: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – Приликом коришћења података обавезно навести извор

Prepared by: Jasminka Milić
e-mail: jasminka.milic@rzs.rs.ba

Published by Republika Srpska Institute of Statistics, Banja Luka, Vladike Platona bb – Tel. +387 51 332 700 – Director Darko Milunović, Editor in chief – Monthly periodicity – Release is available on the Internet at: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – These data can be used provided the source is acknowledged